

Metsävakuutus

VAKUUTUSEHDOT 6126/10
VOIMASSA 1.11.2010 ALKAEN

Metsävakuutus

Metsävakuutusta koskeva vakuutus sopimus muodostuu vakuutusnottajalle annettavien vakuutuskirjan ja siihen liittyvän laskelman sekä vakuutusehtojen sisältämistä tiedoista ja määräyksistä.

Vakuutuskirjaan on merkitty tiedot vakuutusnottajasta, vakuuttavista tiloista ja niiden vakuutusmaksun perusteena olevista pinta-aloista, sovitun vakuutusturvan laajuudesta, omavastuusta, mahdollisesta enimmäiskorvausmäärästä sekä muista sopimukseen vaikuttavista olennaisista tiedoista. Laskelmaan on merkitty tiedot vakuutusmaksuista ja maksuun sisältyvistä veroista.

Vakuutusehdoissa kerrotaan vakuutus sopimukseen sovellettavat sopimusehdot. Vakuutusehdoissa on selostettu myös vakuutus sopimuslaista johtuvia säännöksiä vakuutuksen voimaantulosta, voimassaolosta ja päättymisestä sekä vakuutusmaksun maksamisesta. Lisäksi selostetaan tiedonantovelvollisuus eri tilanteissa sekä korvausmenettelyyn liittyvät asiat.

Tutustukaa erityisesti tummennetulla painettuihin rajoitusehtoihin.

I YLEISKUVAUS

Vakuutus sisältää, sen mukaan kuin vakuutus kirjassa on mainittu, metsävakuutuksen joko laajalla turvatasolla, perusturvatasolla tai suppealla turvatasolla.

Vakuutuksen tarkoituksena on korvata näiden ehtojen mukaisesti kohdassa 3 mainituista vakuutustapahtumista aiheutunut suoranainen esinevahinko sekä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset.

2 VAKUUTUKSEN KOHDE

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutus kirjassa mainitun tilan metsätalouden puusto (valtapituus yli 7 metriä) ja taimikko (valtapituus korkeintaan 7 metriä). Metsätalouden maalla tarkoitetaan metsämaata, kitumaata ja näiden muodostamaan kokonaisuuteen kuuluvaa joutomaata.

Vakuutuksen kohteena on myös hakkuupaikalla ja metsä- tai tienvarsivarastossa oleva, vakuutusnottajan omistama, vakuutus kirjassa mainitulta tilalta hakattu puutavara sekä vakuutetun metsän uudistamiseen tarkoitettavat taimet varastossa tai tilapäisesti, istutusta varten ajoneuvossa tai metsässä.

3 KORVATTAVAT VAKUUTUSTAPAHTUMAT JA NIIHIN LIITTYVÄT RAJOITUKSET

3.1 Turvatasot

Vakuutusnottaja voi valita haluamansa turvataso seuraavista kolmesta vaihtoehdosta. Turvataso voidaan valita erikseen kullekin vakuutettavalle tilalle ja se merkitään vakuutus kirjaan. Vakuutusnottajan valitsemasta turvatasosta riippumatta sovelletaan jäljempänä kohdassa 3.5 mainittuja rajoituksia.

3.2 Laaja turvataso

3.2.1 Palo-, myrsky- ja lumivahinko

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeen tulen ja sen sammutustointien sekä myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko

- puustolle ja puutavaralle, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen
- metsäpuiden taimille, kun taimia vahingoittuu vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.

3.2.1.1 Metsän viljelyn kustannukset myrskyvahingoissa

Vakuutuksesta korvataan metsän viljelyn kustannuksia tilanteissa, jossa myrsky kaataa siemenpuita niin paljon, että keinollinen uudistaminen on välttämätöntä vajaatuottoisuuden poistamiseksi.

Keinollisen uudistamisen kustannuksia korvataan, kun siemenpuiden kaatuminen myrskyssä tapahtuu samana vuonna, jolloin metsä on hakattu siemenpuuasentoon tai kolmena tätä vuotta seuraavana täytenä kalenterivuotena.

Keinollinen uudistaminen korvataan vain, mikäli luontainen uudistaminen on merkitty voimassa olevaan metsäsuunnitelmaan kyseisen alan suositeltavimmaksi uudistamistavaksi ja luontainen uudistaminen on tehty metsäammattilaisen antamien ohjeiden mukaisesti. Edellytyksenä on muun muassa, että siemenpuita on jätetty riittävästi, ne on ryhmitelty oikein ja uudistettavaksi tarkoitettu ala on muokattu tai metsänkäyttöilmoituksessa muokaus on merkitty tehtäväksi.

Korvattava keinollisen metsittämisen tapa on pääsääntöisesti metsän kylvö, ellei uudistaminen istuttamalla ole erityisen perusteltua.

3.2.2 Hyönteis- ja tulvavahinko puustolle

Vakuutuksesta korvataan hyönteisten ja tulvan puustolle aiheuttama vahinko tuhkohoidissa, joissa puusto on vioittunut vähintään puolen hehtaarin suuruudella, yhtenäisellä alueella siten, että alue joudutaan vahingon välittömänä seurauksena kokonaan metsittämään.

3.2.3 Eläin-, sienitauti- ja tulvavahinko taimikolle

Vakuutuksesta korvataan hyönteisten, jyräjöiden, jänisten, metsäkauriiden, lintujen, sienitautien ja tulvan aiheuttama vahinko taimikolle, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

3.2.4 Puutavaran ja taimien anastaminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka aiheutuu hakkuupaikalle tai metsätien varteen varastoidun puutavaran anastamisesta, kun anastetun puutavaran määrä on vähintään 15 kiintokuutiometriä.

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka aiheutuu varastoon tai tilapäisesti istutukseen liittyen ajoneuvoon tai istutuspaikalle varastoitujen metsäpuun taimien anastamisesta, kun taimia anastetaan vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.

3.2.5 Vahingonteko

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka aiheutuu tahallisesta vahingonteosta puustolle, puutavaralle tai metsäpuiden taimille. Puustolle tai puutavaralle aiheutunut vahinko korvataan, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä on vähintään 15 kiintokuutiometriä.

Taimikolle aiheutunut vahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

Metsäpuiden taimille aiheutunut vahinko korvataan, kun taimia vahingoitetaan käyttökelvottomaksi vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.

3.3 Perusturvaso

3.3.1 Palo-, myrsky- ja lumivahinko

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeän tulen ja sen sammutustoi-
mien sekä myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko:

- puustolle ja puutavaralle, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen
- metsäpuiden taimille, kun taimia vahingoittuu vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.

3.4 Suppea turvaso

3.4.1 Palovahinko

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeän tulen ja sen sammutustoi-
mien aiheuttama vahinko:

- puustolle ja puutavaralle, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen
- metsäpuiden taimille, kun taimia vahingoittuu vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.

3.5 Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset

(koskevat kaikkia turvasoja)

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, joka alkanut ennen vakuutuksen voimaantuloa
- vahinkoa siltä osin kuin se korvataan julkisista varoista eikä siltä osin kuin korvausta suoritetaan ainaismetsä- tai ainaismetsäpalovakuutuksesta
- puustolle aiheutuneen vahingon johdosta syntyviä metsittämiskustannuksia
- jälkiraivauksesta aiheutuneita kustannuksia
- vahinkoa, joka johtuu ilman, veden tai maaperän saastumisesta
- vahinkoa, joka on aiheutunut sodasta, kapinasta, vallankumouksesta, lakosta tai muusta senkaltaisesta syystä taikka ydinvahingosta.

4 KORVAUSSÄÄNNÖKSET

4.1 Korvauksen laajuus

4.1.1 Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta puustolle ja puutavaralle aiheutunut vahinko

- puutavaralajisiirtymästä
- käyttökelvottomaksi tulemisesta
- tuhoutumisesta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta aiheutunut vahinko

- hakkuu- ja korjuukustannusten kohoamisesta
- liian aikaisin tapahtuneesta hakkuusta (odotusarvovahinko).

4.1.2 Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta taimikolle sen tuhoutumisesta aiheutunut vahinko (kustannusarvovahinko).

4.1.3 Vakuutuksesta korvataan välttämättömät ja kohtuulliset jälkivartiointikustannukset siitä lähtien, kun pelastustoiminnan johtaja on määrännyt jälkivartiointin metsänomistajan vastuulle.

4.1.4 Vakuutuksesta korvataan kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet vakuutuksenottajan omista toimenpiteistä metsäpalon torjumiseksi ja rajoittamiseksi.

4.2 Korvauksen määrän laskeminen ja suorittaminen

4.2.1 Vahingon määrän arvioinnin perusteena on:

- puuston hakkuuarvo
- puuston odotusarvo
- puutavaran hinta
- taimikon kustannusarvo
- taimien hinta

välittömästi ennen ja jälkeen vakuutustapahtuman.

Puuston hakkuuarvolla tarkoitetaan puustosta saatavaa kantorahaa käypinä puutavaralajeina myytäessä.

Puuston odotusarvolla tarkoitetaan puustosta tulevaisuudessa saatavien tuottojen perusteella laskettua nykyarvoa.

Puutavaran hinnalla tarkoitetaan hakatusta puutavarasta saatavaa myyntihintaa.

Taimikon kustannusarvolla tarkoitetaan taimikon perustamisesta ja kasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia. Korvaus voidaan maksaa toteutuneiden taimikon uusimiskustannusten perusteella tai vaihtoehtoisesti käyttää Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion laatimia summa-arvomenetelmän mukaisia taulukoita taimikon arvon määrittämiseksi.

Taimien hinnalla tarkoitetaan metsäpuiden taimien jälleenhankinta-arvoa.

4.2.2 Vahingon määrän arvioinnissa ei oteta huomioon muita omaisuuteen liittyvien etuuksien menetyksiä tai vahingosta välillisesti aiheutuvaa tappiota taikka voiton tai muiden etujen menetyksiä.

4.2.3 Vahingon määrä lasketaan vahinkohetkellä vallinneen hintatason mukaisesti.

4.2.4 Odotusarvolisä korvataan silloin, kun vahingon kohteeksi joutunut puusto vahingon jälkeen todetaan Metsätalouden kehittämisskeskus Tapion ohjeiden mukaisesti vajaatuottoiseksi.

4.3 Korvauksen yläraja myrskyvahingoissa

Myrskyn aiheuttamissa vahingoissa korvattavan vahingon määrä on korkeintaan vakuutuskirjaan merkitty rahamäärä vahingoittuneen puuston kiintokuutiometriä kohti lisättyinä mahdollisella odotusarvolisän osuudella.

4.4 Suojelualueet

Mikäli vakuutuksen kohteena olevan metsätalousmaan taloudellista käyttöä on merkittävästi rajoitettu jonkin lain, asetuksen tai sopimuksen nojalla, voidaan korvausta pienentää vastaamaan niitä hakuumahdollisuuksia, joita metsässä todellisuudessa vahinkohetkellä oli.

Mikäli metsä on vapaaehtoisesti suojeltu tai se on niin sanottu luonnonarvokaupakohde tai metsä on liitetty ympäristötukiohjelmaan ja metsän omistajalle maksetaan korvausta metsän käytön rajoittamisesta, voidaan mainittu korvaus katsoa alentavaksi tekijäksi vakuutuksesta maksettavaa korvausta määrättäessä.

4.5 Omavastuu

Korvauksen määrä on vahingon määrä vähennettynä vakuutuskirjaan merkityllä omavastuulla.

4.6 Arvonlisävero

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäverosta annetut säännökset.

Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään vahingon korjauskustannuksiin tai vahingoittuneen omaisuuden jälleenhankintakustannuksiin sisältyvän veron, maksetaan korvaus kustannuksiin sisältyvän arvonlisäveron määrällä vähennettynä.

Korvaus maksetaan arvonlisäveron määrällä vähennettynä myös silloin, kun vakuutetulla on arvonlisäverolain tai liikevaihtoverolain mukaan ollut oikeus vähentää tuhoutuneen tai menetetyt omaisuuden hankintahintaan sisältynyt vero.

4.7 Muita vahinkoon ja korvaukseen liittyviä säännöksiä

4.7.1 Vahingosta on viipymättä ilmoitettava Lähivakuutukselle ja tehtävä kirjallinen vahinkoilmoitus.

4.7.2 Lähivakuutukselle on varattava tilaisuus tarkastaa vahingot ennen kuin vahinkoaluetta ryhdytään raivaamaan, vahingoittuneita puita korjaamaan tai ennen kuin ryhdytään muihin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaikeuttaa vahingon toteamista.

4.7.3 Vahingoittunut ja vahingoittumaton jäljelle jäänyt omaisuus jää vakuutuksenottajan omistukseen, mutta Lähivakuutuksella on oikeus lunastaa vahingoittuneet puut ja puutavara niiden arvioidusta arvosta.

4.7.4 Anastamisesta ja vahingonteosta tulee tehdä ilmoitus myös poliisiviranomaiselle. Vahinkoilmoitukseen on liitettävä jäljennös rikosilmoituksesta ja mikäli poliisitutkinta on tehty, myös tutkintapöytäkirja.

4.7.5 Kiinnityksenhaltijan oikeudet vahingonkorvaukseen määritellään maakaassa. Vakuutuksenottajan on vakuutustapahtuman jälkeen tarvittaessa selvitettävä, että metsä on vapaa kiinteistöön velan vakuudeksi vahvistetusta kiinnityksestä, tai että kiinnityksenhaltijat ovat suostuneet korvauksen suorittamiseen vakuutuksenottajalle, taikka että vakuutuksenottajalla maakaaren 17 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan on oikeus itse nostaa vakuutuskorvaus.

5 SUOJELUOHJEET

5.1 Suojeluohjeiden merkitys

Suojeluohjeiden tarkoituksena on torjua uhkaavia vaaroja ja vähentää syntyviä vahinkoja.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen tahallaan tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, voidaan korvausta vähentää tai se evätä (katso myös yleiset sopimusehdot, kohta 6.1).

5.2 Avotulen käsittely

Avotulta ei saa syyttää, jos kuivuuden tai muun synn takia olosuhteet ovat sellaiset, että metsäpalon vaara on ilmeinen. Metsäpalovaroituksen aikana avotulen teko on ehdottomasti kielletty. Avotulta on jatkuvasti valvottava ja se on sammutettava erityisen huolellisesti.

Metsänhoidollinen kulutus saadaan kuitenkin kuivanakin aikana suorittaa ammattimiehen johdolla erityistä varovaisuutta noudattaen. Kulotuksesta on aina ennakolta ilmoitettava asianomaisen kunnan pelastusviranomaiselle.

5.3 Puutavaran poistaminen metsästä hyönteistuhon torjumiseksi

5.3.1 Vakuutuksenottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että kuorellinen havupuutavara kuljetetaan pois metsästä tai tienvarstavarastosta Metsän hyönteis- ja sienituhon torjunnasta annetun lain (263/91) säätämään määräaikaan mennessä tai muuten huolehditaan siitä, ettei varastoidusta puutavarasta merkittävästi pääse leviämään metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.

5.3.2 Jos metsässä on merkittävästi myrskyn, lumen, tulipalon tai muun tuhonaiheuttajan vahingoittamia havupuita, vakuutuksenottaja on velvollinen huolehtimaan, että vahingoittuneet puut korjataan metsästä ennen laissa säädetyn määräajan päättymistä tai muuten huolehtimaan siitä, ettei vahinkopuista pääse leviämään metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.

5.4 Taimimateriaalin säilyttäminen

Istutettavaksi tarkoitettuja taimia ei pidä säilyttää istuttamattomina pitkään. Ennen istutusta taimet on varastoitava niin, että ne ovat lukitussa tilassa tai jatkuvan silmälläpidon alla. Istutustyöhön liittyen taimia voidaan säilyttää myös istutusalueella, ei kuitenkaan näkyvällä paikalla yleisen tien varressa tai muuten sellaisessa paikassa, jossa varkauden tai vahingonteon uhka on ilmeinen.

6 INDEKSIEHTO

Vakuutusmaksu on sidottu Metsäntutkimuslaitoksen laskemaan metsävakuutusmaksuindeksiin, joka perustuu hakkuuvuosittai- siin puukuutiometrin bruttoarvoihin ja metsätyöntekijäin ansio- tasoindeksiin seuraavia sääntöjä noudattaen:

Tarkistusindeksi on tarkistushetkeä vastaavan vuoden metsäva- kuutusmaksuindeksi.

Tarkistushetki on vakuutuskauden alkamispäivä.

Indeksillä tarkistettu vakuutuskauden vakuutusmaksu on yhtä monta prosenttia edellisen vakuutuskauden vakuutusmaksusta kuin tarkistushetken indeksi on edellisen vakuutuskauden tarkis- tusindeksistä.

Yleiset sopimusehdot

(vakuutus sopimuslaista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia)

Vakuutus sopimuslaki (543/94) on vakuutus sopimuksia koskeva laki, joka sisältää asiakkaan ja Lähivakuutuksen väliseen sopi- mussuhteeseen sekä eräiden kolmansien henkilöiden oikeuksiin vaikuttavia säännöksiä. Seuraavassa on osa lain keskeisimmistä säännöksistä sekä asiat, joista vakuutus ehdoissa on lain mukaan määrättävä. Tähän vakuutus sopimukseen sovelletaan kuitenkin myös sellaisia vakuutus sopimuslain säännöksiä, joita ei jäljem- pänä ole esitetty. Otsikoiden jälkeen suluissa olevat pykälämer- kinnät viittaavat niihin vakuutus sopimuslain säännöksiin, joissa käsitellään otsikossa mainittuja asioita.

I ERÄT KESKEISET KÄSITTEET

Vakuutus sopimus voi muodostua yhdestä tai useammasta vakuu- tuksesta. Vakuutus sopimuksen keskeinen sisältö (6 §) määritel- lään vakuutus kirjassa ja vakuutus ehdoissa.

Vahinkovakuutuksella (2 §) tarkoitetaan vakuutusta, joka otetaan esinevahingon, vahingonkorvaus velvollisuuden tai muun varalli- suus vahingon aiheuttaman menetyksen korvaamiseksi.

Henkilövakuutuksella (2 §) tarkoitetaan vakuutusta, jonka koh- teena on luonnollinen henkilö.

Vakuutus enantajalla (2 §) tarkoitetaan tässä yhteydessä Lähivakuutus Keskinäistä Yhtiötä tai Lähivakuutus yhdistystä. Ehtotekstissä tai tuoteselosteessa käytetään vakuutus enantajasta nimitystä Lähivakuutus.

Vakuutus enottaja (2 §) on se, joka on tehnyt Lähivakuutuksen kanssa vakuutus sopimuksen.

Vakuutettu (2 §) on vahinkovakuutuksessa se, jonka hyväksi vakuutus on voimassa ja henkilövakuutuksissa se, joka on vakuu- tuksen kohteena.

Vakuutus kausi (16 §) on sovittu vakuutus kirjiaan merkitty vakuu- tuksen voimassaoloaika. Vakuutus sopimus jatkuu sovitun vakuu- tuskauden kerrallaan, jollei jompi kumpi sopimus puoli irtisano sopimusta.

Vakuutus maksu kausi (17 §) on ajanjakso, jolta henkilövakuutuk- sen vakuutus maksu on säännöllisin väliajoin sovittu maksettavaksi.

Vakuutus tapahtuma on se tapahtuma, jonka perusteella vakuu- tuksesta suoritetaan korvausta.

Suojeluohje (31 §) on vakuutus kirjassa, vakuutus ehdoissa tai muutoin kirjallisesti asetettu velvollisuus noudattaa määräyksiä, joilla on tarkoitus estää tai rajoittaa vahingon syntymistä.

2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUU- TUSSOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

2.1 Lähivakuutuksen tiedonantovelvollisuus (5 § ja 9 §)

Lähivakuutus antaa ennen vakuutus sopimuksen solmimista vakuutuksen hakijalle vakuutus tarpeen arvioimiseksi ja vakuutuk- sen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja Lähivakuutuksen omista vakuutus muodoista, vakuutus maksuista ja vakuutus eh- doista. Tietoja annettaessa kiinnitetään huomiota myös vakuutus- turvan olennaisiin rajoituksiin.

Vakuutuksen etämyynnissä annetaan lisäksi kuluttajansuojalain 6 a luvussa tarkoitetut ennakkotiedot. Etämyynnillä tarkoitetaan esim. vakuutus ten myymistä puhelimitse tai verkossa.

Jos Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa jättänyt vakuutuksen ottajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuu- tuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaan- johtavia tietoja, vakuutus sopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksen ottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

2.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovel- vollisuus (22 §, 23 §, 24 § ja 34 §)

Yhteiset säännökset (22 §, 23 § ja 24 §)

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset Lähivakuutuksen esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaista Lähivakuutukselle antamansa, vääriksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on täyttäessään edellä mainittua velvollisuuttaan menettelyt vilpillisesti, vakuutus- sopimus ei sido Lähivakuutusta. Lähivakuutuksella on oikeus pitää maksetut vakuutus maksut, vaikka vakuutus raukeaisi.

Vahinkovakuutus (23 §, 34 §)

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huo- limattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutus enot- tajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuu- tuksenottajan ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutus maksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun anta- man väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi

kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovitun vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen

3 LÄHIVAKUUTUKSEN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

3.1 Lähivakuutuksen vastuun alkaminen (11 §)

Lähivakuutuksen vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutusnottajan kanssa, silloin, kun Lähivakuutus tai vakuutusnottaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Jos vakuutusnottaja on antanut tai lähettänyt kirjallisen vakuutushakemuksen Lähivakuutukselle ja jos on ilmeistä, että Lähivakuutus olisi hakemuksen hyväksynyt, Lähivakuutus vastaa myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen jälkeen sattuneesta vakuutustapahtumasta.

Vakuutushakemus tai hyväksyvä vastaus, jonka vakuutusnottaja on antanut tai lähettänyt Lähivakuutuksen edustajalle, katsotaan jätetyksi tai lähetetyksi Lähivakuutukselle.

Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokaudenaikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähetetty, katsotaan tämän tapahtuneen kello 24.00.

Määräaikaisessa vakuutuksessa Lähivakuutuksen vastuu alkaa, kun vakuutuskausia koskeva vakuutusmaksu on maksettu.

3.2 Vakuutus sopimuksen voimassaolo (16 ja 17 §)

Vakuutus sopimus on jatkuva, ellei sitä ole sovittu määräaikaiseksi.

Vahinkovakuutusta koskeva sopimus on ensimmäisen vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutusnottaja tai Lähivakuutus irtisano sopimusta.

Määräaikainen vakuutus sopimus on voimassa sovitun ajan.

Vakuutus sopimus voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 16 mainituista syistä.

4 VAKUUTUSMAKSU

4.1 Vakuutusmaksun maksaminen (38 §)

Vakuutusmaksu on maksettava kuukauden kuluessa siitä, kun Lähivakuutus lähetti vakuutusnottajalle vakuutusmaksua koskevan laskun. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa ennen Lähivakuutuksen vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovitun vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista. Jos Lähivakuutuksen vastuu alkaa joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa vakuutusmaksua ei tarvitse maksaa ennen vastuun alkamista.

Määräaikaisen vakuutuksen vakuutusmaksu on maksettava ennen vakuutuksen voimaantuloa. Vakuutusmaksun maksaminen on Lähivakuutuksen vastuun alkamisen edellytys.

Jos vakuutusnottajan suoritus ei riitä kaikkien Lähivakuutuksen vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, vakuutusnottajalla on oikeus määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suorituksillaan lyhennetään. Maksamattomille vakuutusmaksusaataville kertynyt korko kuitataan kuitenkin maksetuksi ennen pääomaa.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen (39 §)

Jos vakuutusnottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun maksamisen edellä kohdassa 4.1 tarkoitettussa määräajassa, Lähivakuutuksella on oikeus irtisanoa vakuutus sopimus päättyväksi 14 päivän kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Jos vakuutusnottaja maksaa vakuutusmaksun ennen irtisanomisajan päättymistä, vakuutus sopimus ei kuitenkaan pääty irtisanomisajan kuluttua. Lähivakuutus mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.

Jos maksun laiminlyönti on johtunut vakuutusnottajan maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa omatta syyttään, vakuutus päättyy irtisanomisesta huolimatta vasta 14 päivän kuluttua esteen lakkaamisesta. Vakuutus päättyy kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisajan päättymisestä. Irtisanomis ilmoituksessa mainitaan tästä mahdollisuudesta vakuutuksen määräaikaiseen jatkumiseen.

Jos vakuutusmaksua ei makseta edellä kohdassa 4.1 tarkoitettussa määräajassa, myöhästymisajalta on maksettava viivästyskorkoa korkolain mukaan.

4.3 Viivästyneen vahinkovakuutusmaksun maksaminen (42 §)

Jos vakuutusnottaja maksaa vahinkovakuutuksen maksun sen jälkeen, kun vakuutus on päättynyt, Lähivakuutuksen vastuu alkaa maksun maksamista seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alun perin sovitun vakuutuskauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

Jos Lähivakuutus ei kuitenkaan halua saattaa päättynyttä vakuutusta uudelleen voimaan, Lähivakuutus ilmoittaa 14 päivän kuluessa vakuutusmaksun maksamisesta lukien vakuutusnottajalle, ettei se suostu ottamaan maksua vastaan.

4.4 Vakuutusmaksu sopimuksen päättyessä (45 §)

4.4.1 Vakuutusmaksun laskeminen

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, Lähivakuutuksella on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Vakuutusmaksuna peritään tällöin toteutuneen vakuutuskauden ja sovitun vakuutuskauden välistä suhdetta vastaava osa koko vakuutuskauden maksusta.

4.4.2 Korvaus vakuutuksen hoitokuluista

Vakuutuksen päättyessä vakuutusnottajan toimittaman irtisanomisen vuoksi kesken sovitun vakuutuskauden Lähivakuutuksella on edellä esitetyn lisäksi oikeus periä korvauksena vakuutuksen hoidosta aiheutuneista kustannuksista 10 % sovitun vakuutuskauden vakuutusmaksusta, kuitenkin vähintään 10 ja enintään 50 euroa.

4.4.3 Vakuutusmaksun palauttaminen

Mikäli vakuutusmaksu on vakuutuksen päättyessä jo maksettu, Lähivakuutus palauttaa vakuutuksenottajalle edellä selostettavalla tavalla määrättyvän maksun sekä vakuutuksen hoitokuluista perittävän korvauksen ylittävän osan maksusta. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta, jos asiassa on menetelty vilpillisesti kohdassa 2.2 tarkoitetuissa tilanteissa.

Maksunpalautuksesta voidaan vähentää maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut erääntyneet saatavat yleisten kuitausedellytysten mukaisesti.

Jos palautettava maksu on vähemmän kuin 8 euroa, ei sitä erikseen palauteta.

5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA

5.1 Lähivakuutuksen tiedonantovelvollisuus (6 §, 7 § ja 9 §)

Vakuutus sopimuksen solmimisen jälkeen Lähivakuutus antaa vakuutuksenottajalle vakuutus kirjan sekä vakuutusehdot.

Vakuutuksen voimassaoloaikana Lähivakuutus lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutus määrästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä (vuositiedote).

Jos Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutuksen voimassaoloaikana antanut vakuutuksesta puutteellisia, virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutus sopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää, jos tällaisten puutteellisten, virheellisten taikka harhaanjohtavien tietojen voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutuksenottajan menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutus tapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.2 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (26 §, 27 § ja 34 §)

Vahinkovakuutukset

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa Lähivakuutukselle vakuutus sopimusta solmittaessa ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutus kirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesta vahingonvaaraa lisäävästä muutoksesta, jota Lähivakuutuksen ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta solmittaessa. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava tällaisesta muutoksesta Lähivakuutukselle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta. Lähivakuutus muistuttaa vakuutuksenottajaa tästä velvollisuudesta vuositiedotteessa.

Vaaraa lisääviä muutoksia ovat esimerkiksi vakuutuksen kohteen muutos-, korjaus- tai laajennustyöt tai käyttötarkoituksen muuttaminen.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa vaaran lisääntymisestä, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan

huomioon, mikä merkitys vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovitun vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutus korvauksen alentamiseen.

6 VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTA VAHINGON SYNTYMISTÄ

(sovelletaan vahinkovakuutuksiin)

6.1 Velvollisuus noudattaa suojeluohjeita (31 § ja 34 §)

Vahinkovakuutukset (ei sovelleta vastuuvakuutukseen)

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutus kirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin annettuja suojeluohjeita. **Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä.** Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeluohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineen käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, voidaan korvausta alentaa tai se evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen törkeästi huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Lähivakuutus maksaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus

(pelastamisvelvollisuus) (32 §, 34 § ja 61 §)

Vakuutus tapahtuman sattuessa tai välittömästi uhatessa vakuutetun tulee kykyjensä mukaan huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahinko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuutetun tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin Lähivakuutuksen oikeuden säilyttämiseksi vahingon aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on pyrittävä esimerkiksi selvittämään vahingon aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavalla teolla, vakuutetun tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta poliisiviranomaisille ja vaatia oikeudessa rikoksen tekijöille rangaistusta, jos Lähivakuutuksen etu sitä vaatii. Vakuutetun tulee muutoinkin noudattaa Lähivakuutuksen vahingon torjumiseksi ja rajoittamiseksi antamia ohjeita.

Lähivakuutus korvaa edellä mainitun pelastamisvelvollisuuden täyttämistä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, vaikka vakuutusmäärä siten ylittäisiinkin.

Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä tarkoitetun pelastamisvelvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Lähivakuutus maksaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN (28 §, 29 §, 30 § JA 34 §)

Vahinkovakuutukset

7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen tahallaan (30 §)

Lähivakuutus on vastuusta vapaa vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

7.2 Törkeä huolimattomuus sekä alkoholin tai huumausaineiden käyttö (30 § ja 34 §)

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa korvauksen alentamista tai epäämistä otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Mikäli kyse on vastuuvakuutuksesta, maksaa Lähivakuutus korvauksen mahdollisesta alentamisesta tai epäämisestä huolimatta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7.3 Vakuutuskorvaukseen oikeutetun aiheuttama vakuutustapahtuma (29 §)

Jos muu vakuutuskorvaukseen oikeutettu henkilö kuin vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman, Lähivakuutus on häneen nähden vastuusta vapaa.

Jos henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, tai jos hän on ollut sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, hän voi saada vakuutuskorvauksen tai osan siitä ainoastaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi ottaen huomioon ne olosuhteet, joissa vakuutustapahtuma on aiheutettu.

Jos vakuutettu on kuollut, maksetaan muille korvaukseen oikeutetuille se osa vakuutuskorvauksesta, jota ei makseta vakuutustapahtuman aiheuttajalle tai aiheuttajille.

8 SAMASTAMINEN (33 §) (sovelletaan vahinkovakuutuksiin)

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on vakuutustapahtuman aiheuttamisesta, suojeleuhjeiden noudattamisesta tai pelastamisvelvollisuudesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön

- 1) joka vakuutetun suostumuksella on vastuussa vakuutuksen kohteena olevasta moottorikäyttöisestä tai hinattavasta ajoneuvosta, aluksesta taikka ilma-aluksesta;
- 2) joka omistaa vakuutetun omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä hänen kanssaan; tai
- 3) joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja käyttää vakuutettua omaisuutta yhdessä hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on suojeleuhjeiden noudattamisesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä vakuutuksenottajaan olevan työ- tai virkasuhteen perusteella on huolehtia suojeleuhjeen noudattamisesta.

9 SYYNÄKEETTOMUUS JA PAKKOTILA (36 §)

Lähivakuutus ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman tai laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen taikka pelastamisvelvollisuuden oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Lähivakuutus ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5, 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman taikka laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuuden toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

Mitä tässä kohdassa on sanottu vakuutetusta, sovelletaan myös kohdassa 8 vakuutettuun samastettavaan henkilöön.

10 KORVAUSMENETTELY

10.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (69 § ja 72 §)

Korvauksen hakijan on annettava Lähivakuutukselle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen Lähivakuutuksen vastuun selvittämiseksi. Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava. Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös Lähivakuutuksen mahdollisuudet hankkia selvitystä.

Lähivakuutukselle on varattava mahdollisuus tarkastaa vahinko.

Lähivakuutus ei ole velvollinen suorittamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset.

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Lähivakuutukselle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta, voidaan korvausta alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

10.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava Lähivakuutukselta vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä 10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai, jos vakuutus on otettu henkilövahingon tai vahingonkorvausvelvollisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. **Jos korvausvaatimusta ei esitetä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.**

10.3 Lähivakuutuksen velvollisuudet (7 §, 8 §, 9 §, 67 §, 68 § ja 70 §)

Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen Lähivakuutus antaa korvauksen hakijalle kuten esimerkiksi vakuutetulle ja kohdassa 17.4 tarkoitetuissa tilanteissa vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsineelle tietoja vakuutuksen sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelystä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut ennakkotiedot tulevasta korvauksesta, korvausmäärästä tai korvauksen suorittamistavasta eivät vaikuta vakuutus sopimuksen mukaiseen suoritusvelvollisuuteen.

Lähivakuutus suorittaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutus sopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, Lähivakuutus suorittaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätöksestä Lähivakuutus lähettää tiedon myös vahinkoa kärsineelle.

Lähivakuutus ilmoittaa vajaavaltaisen kotikunnan holhousviranomaiselle vajaavaltaiselle suoritettavasta muusta kuin kustannus-

ten tai varallisuuden menetyksen korvaamista koskevasta vakuutuskorvauksesta, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1.000 euroa.

Viivästyneelle korvaukselle Lähivakuutus maksaa korkolaissa (633/82) säädettyä viivästyskorkoa.

10.4 Kuittaus

Korvauksesta voidaan vähentää maksamattomat eräänntyneet vakuutusmaksut ja muut Lähivakuutuksen eräänntyneet saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

11 VAKUUTUSKORVAUS VAHINKOVAKUUTUKSESSA

(sovelletaan, jos omaisuutta tai etuutta vakuutettaessa on sovittu tietystä vakuutusmäärästä)

11.1 Ylivakuutus ja rikastumiskielto (57 §)

Omaisuus tai etuus on ylivakuutettu, jos vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa suurempi.

Lähivakuutus ei korvaa ylivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvittavan määrän. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Lähivakuutuksen tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan ylivakuutuksesta vakuutusmäärän mukaisena, paitsi milloin vakuutuksenottajan tahallisesti antamat väärät tai puutteelliset tiedot olivat vaikuttaneet arvioon.

11.2 Alivakuutus (58 §)

Omaisuus tai etuus on alivakuutettu, jos vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa pienempi.

Lähivakuutus korvaa alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta vain niin suuren osan vahingosta kuin vakuutusmäärän ja omaisuuden tai etuuden arvon välinen suhde osoittaa. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Lähivakuutuksen tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan vahingon määräisenä, kuitenkin enintään vakuutusmäärän mukaisena.

12 MUUTOKSENHAKU LÄHIVAKUUTUKSEN PÄÄTÖKSEEN (8 §, 68 § JA 74 §)

Vakuutuksenottajalla tai korvauksenhakijalla on käytettävissään eri keinoja saadakseen muutosta Lähivakuutuksen päätökseen. Hänellä on oikeus nostaa kante Lähivakuutusta vastaan. Ennen sitä hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuositusta lautakunnista. Lautakuntakäsittely ei estä kanteen nostamista. Sen sijaan lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka on käsitelty oikeudessa tai on siellä vireillä.

12.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija epäilee virhettä Lähivakuutuksen korvauspäätöksessä tai muussa päätöksessä, hänellä on oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Lähivakuutus oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aihetta.

12.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on tyytymätön Lähivakuutuksen päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta. Se on puolueeton elin, jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia vakuutus- ja korvausasioissa.

Lähivakuutuksen päätös voidaan viedä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutussuhteessa.

Mikäli vakuutuksenantajana on vakuutusyhdistys, voidaan Lähivakuutuksen päätös korvausperusteen osalta saattaa myös Vakuutusyhdistysten vahinkolautakunnan tutkittavaksi.

Lähivakuutuksen päätös voidaan saattaa ratkaistavaksi myös kuluttajariitalautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella.

Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

12.3 Käräjäoikeus

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy Lähivakuutuksen päätökseen, hän voi panna vireille kanteen Lähivakuutusta vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai Lähivakuutuksen kotipaikan taikka vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Kanne Lähivakuutuksen tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon Lähivakuutuksen päätöksestä ja tästä määräajasta. **Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.**

Lautakuntakäsittelyt katkaisevat kanneoikeuden vanhentumisen.

13 LÄHIVAKUUTUKSEN TAKAUTUMISOIKEUS (75 §)

13.1 Lähivakuutuksen takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vahinkovakuutukset

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy Lähivakuutukselle sen suorittamaan korvausmäärään saakka.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy

Lähivakuutukselle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudestaan riippumatta.

13.2 Lähivakuutuksen takautumisoikeus vakuutuksenottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan

(sovelletaan vahinkovakuutuksiin)

Lähivakuutus saa vaatia kohdassa 17.1 tarkoitetulle vakuutetulle suorittamansa korvauksen tai sen osan takaisin siltä vakuutuksenottajalta, vakuutetulta tai vakuutettuun kohdan 8 mukaan samastetulta henkilöltä, joka on aiheuttanut vakuutustapah-tuman tai laiminlyönyt kohtien 2.2 (tiedonantovelvollisuus), 5.2 (tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä), 6.1 (velvollisuus noudattaa suojeluohjeita) ja 6.2 (vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus) mukaisen velvollisuuden. Lähivakuutus saa takautumisoikeuden nojalla vaatia suoritetun korvauksen kokonaan, jos Lähivakuutus olisi kohdissa 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 ja 7 mainituilla perusteilla vastuusta vapaa tai oikeutettu epäämään korvauksen. Jos korvausta olisi kohtien 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 ja 7 mukaisesti alennettu, Lähivakuutus saa vaatia takaisin alennusta vastaavan osan korvauksesta.

14 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

14.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (18 § ja 20 §)

Vahinkovakuutukset

Lähivakuutuksella on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa; tai
- 2) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Lähivakuutukselle sopimusta solmittaessa ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos.

Lähivakuutus lähettää ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

14.2 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden / vakuutusmaksukauden vaihtuessa (19 § ja 20 a §)

(sovelletaan sekä vahinko- että henkilövakuutuksiin)

A. Ilmoitusmenettely

Lähivakuutuksella on oikeus jatkuissa vakuutuksissa vahinkovakuutuksen vakuutuskauden ja henkilövakuutuksen vakuutusmaksukauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esim. kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suuronnettomuus)

- vakuutukseen vaikuttavan (vakuutuskirjassa mainitun) indeksin muutos
- vakuutuksen korvausmenon muutos.

Lähivakuutuksella on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutus sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos Lähivakuutus tekee vakuutus sopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, Lähivakuutus lähettää vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutusnottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutusnottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Muutos tulee vahinkovakuutuksissa voimaan sen vakuutuskauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä. Henkilövakuutuksissa muutos tulee voimaan sen vakuutusmaksukauden tai, jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi tai siitä ei ole sovittu, sen kalenterivuoden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

Tässä ehtokohdassa tarkoitettuina muutoksina ei pidetä vakuutus sopimukseen sisältyvistä bonussäännöksistä johtuvia vakuutusmaksun muutoksia.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos Lähivakuutus muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, Lähivakuutuksen on irtisanottava vakuutus sopimus päättyään vahinkovakuutuksissa vakuutuskauden ja henkilövakuutuksissa vakuutusmaksukauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti, vahinkovakuutuksissa viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden ja henkilövakuutuksissa viimeistään kuukautta ennen vakuutusmaksukauden päättymistä.

15 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

15.1 Vakuutusnottajan oikeus irtisanoa vakuutus (12 §)

Vakuutusnottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus sopimus päättyään vakuutuskauden aikana.

Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutusnottaja ei ole määrännyt vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty Lähivakuutukselle.

Irtisanomisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos vakuutus sopimuksen sovittu voimassaoloaika on lyhyempi kuin 30 päivää.

15.2 Lähivakuutuksen oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana (15 § ja 27 §)

Vahinkovakuutukset

Lähivakuutuksella on oikeus irtisanoa vahinkovakuutusta koskeva vakuutus sopimus päättyään vakuutuskauden aikana, jos:

- 1) vakuutusnottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos Lähivakuutus oikean asianlaidan tuntien ei olisi vakuutusta myöntänyt;
- 2) vakuutusnottajan tai vakuutetun Lähivakuutukselle sopi-

musta solmittaessa ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutus kirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota Lähivakuutuksen ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta solmittaessa;

- 3) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta laiminlyönyt suojeleohjeen noudattamisen;
- 4) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta aiheuttanut vakuutus tapahtuman; tai
- 5) vakuutettu on vakuutus tapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Lähivakuutukselle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta.

15.3 Lähivakuutuksen oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden/vakuutusmaksukauden lopussa (16 § ja 17 a §)

Vahinkovakuutukset

Lähivakuutuksella on oikeus irtisanoa vahinkovakuutusta koskeva vakuutus sopimus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomis peruste. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

15.4 Omistajan vaihdos (63 §) (sovelletaan vahinkovakuutuksiin)

Vakuutus sopimus päättyy, jos vakuutettu omaisuus siirtyy oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutusnottajalle itselleen tai tämän kuolinpesälle. Jos vakuutus tapahtuma sattuu 14 päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, omaisuuden uudella omistajalla on kuitenkin oikeus korvaukseen, jollei hän itse ole ottanut omaisuudelle vakuutusta.

Mikäli omaisuutta koskevaan vakuutukseen on liitetty muita vakuutuksia, esim. vastuu-, oikeusturva- tai keskeytysvakuutus, päättyy tällainen vakuutus välittömästi omaisuuden siirtyessä uudelle omistajalle.

16 KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET (sovelletaan vahinkovakuutuksiin)

16.1 Muut vakuutetut, joiden hyväksi omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa (62 §)

Sen lisäksi mitä näissä vakuutus ehdoissa muutoin on määrätty vakuutetusta, on omaisuutta koskeva vakuutus voimassa omistajan, omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostaneen, panttioikeuden ja pidätysoikeuden haltijan sekä muutoinkin sen hyväksi, johon omaisuutta koskeva vaaranvastuu kohdistuu.

16.2 Vakuutetun asema vakuutus tapahtuman satutua (65 §)

Lähivakuutus vetoaa korvauksen alentamiseksi tai epäämiseksi edellisessä kohdassa tarkoitettua vakuutettua kohtaan vakuutusnottajan tai toisen vakuutetun tiedonantovelvollisuuden (kohta 2.2) tai vaaran lisääntymisestä (kohta 5.2) ilmoittamisen laiminlyöntiin vain, jos kohdassa 17.1 tarkoitettu vakuutettu ennen vakuutus tapahtumaa tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää vakuutusnottajan tai toisen vakuutetun menettelystä.

Kullakin vakuutetulla on oikeus vakuutustapahtuman johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutuksenottaja saa kuitenkin vakuutettua sitovasti neuvotella Lähivakuutuksen kanssa sekä nostaa korvauksen, paitsi jos vakuutettu on sopimuksessa nimeltä mainittu, tai hän on ilmoittanut itse valvovansa oikeuttaan, taikka kysymys on kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta.

16.3 Etuoikeus saada maksu korvauksesta (66 §)

Jos omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa henkilön hyväksi, jolla on saatavan vakuudeksi panttioikeus omaisuuteen, hänellä on, vaikkei saatava olisikaan eräännytynyt, oikeus ennen omistajaa saada maksu korvauksesta, jollei omistaja ole korjannut vahinkoa tai aseta vakuutusta sen korjaamiseksi. Mitä tässä on sanottu, on vastaavasti voimassa henkilön hyväksi, jolla on oikeus pidättää omaisuus eräänntyneen saatavan vakuudeksi.

Omistajalla on oikeus saada maksu korvauksesta ennen omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostanutta.

Kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta on voimassa mitä kiinnityksenhaltijan oikeudesta vakuutuskorvaukseen on säädetty.

16.4 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (67 §)

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan Lähivakuutukselta, jos vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.

Jos Lähivakuutukselle esitetään korvausvaatimus, Lähivakuutus

ilmoittaa tästä vakuutetulle ilman aiheetonta viivytystä sekä varaa hänelle tilaisuuden esittää selvitystä vakuutustapahtumasta. Vakuutetulle lähetetään myös tieto asian myöhemmästä käsitte-lystä.

Jos Lähivakuutus hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuk- sen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

16.5 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vas- tuuvakuutuksessa (68 §)

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa Lähivakuutuksen kor- vauspäätöksen johdosta kanne Lähivakuutusta vastaan tai saat- ta asia Vakuutuslautakunnan, kuluttajariitalautakunnan tai Vakuutusyhdistysten vahinkolautakunnan käsiteltäväksi kohdan 13 mukaisesti.

17 MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISSA KÄSI- TELTÄVIÄ ASIOITA

Vakuutus sopimuslaissa on säännöksiä myös seuraavista asioista:

Soveltamisala (1 §)

Säännösten pakottavuus (3 §)

Virheellisten tietojen ja vaaran lisääntymisen merkityksettömyys (35 §)

Vastuun rajoittaminen eräissä tapauksissa (37 §)

Maksun maksaminen pankkiin tai postiin (44 §)

Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen (46 §)

Takaisinsaanti konkurssipesään henkilövakuutuksessa (56 §)

Monivakuutus (59 §)

Vakuutuksenantajien vastuun jakaminen monivakuutuksessa (60 §)

Maksu väärälle henkilölle (71 §)